

I. Tìm hiểu yếu tố miêu tả trong VB thuyết minh:

1. Bài tập:

*** Nhận xét:**

a. Nhan đề làm toát lên vấn đề cần giới thiệu :

- +) Đặc điểm của cây chuối
- +) Tác dụng của cây chuối trong đời sống của con người VN.

b. Những câu văn thuyết minh về đặc điểm tiêu biểu của cây chuối:

- (1)- “Đi khắp Việt Nam ... núi rừng “Cây chuối rất ưa nước ... cháu lũ”
- (2)- “Cây chuối là thức ăn ... hoa, quả!”
- (3)- Giới thiệu quả chuối: Những loại chuối và công dụng của nó.
 - + “Quả chuối là một món ăn ngon”
 - + “Nào chuối hương ... thơm hấp dẫn”
 - + “Mỗi cây chuối đều cho ta một buồng chuối ... nghìn quả”
 - + Chuối xanh để chế biến thức ăn.
 - + Chuối để thờ cúng.

c. Những câu văn có chứa yếu tố miêu tả cây chuối:

- “*Đi khắp Việt Nam ... núi rừng*”
- “*Không phải là quả tròn... như trứng quốc ... cuốc*”.
- “*Không thiếu những buồng chuối...tận gốc cây*”

⇒ Yếu tố miêu tả làm hiện lên đặc điểm về hình dáng, về sự phát triển của cây chuối ; gợi lên sự liên tưởng về hình ảnh, màu sắc bên ngoài của chuối. Tất cả góp phần cung cấp hiểu biết về cây chuối trong đời sống của con người VN, gây ấn tượng cho người đọc.

d. Công dụng của cây chuối trong VB chưa đầy đủ, cần bổ sung tác dụng của thân chuối (thức ăn cho động vật-cá, trâu bò...); lá chuối tươi hoặc khô (gói bánh, nem chua) ; nõn chuối, bắp chuối (làm món ăn - nộm)

VD: Thân chuối tây làm rau sống có tác dụng giải nhiệt. Thân chuối tươi có tác dụng làm phao tập bơi

- Hoa chuối thái nhỏ ăn sống, luộc
- Quả chuối tiêu xanh dùng làm thuốc chữa bệnh
- Chuối chín thái lát tẩm bột rán ăn
- Lá chuối khô dùng làm lót ổ mùa đông, gói bánh
- Củ chuối thái nhỏ xào với thịt ếch...

⇒ Yếu tố miêu tả làm cho đối tượng thuyết minh hiện lên cụ thể, nổi bật và gây ấn tượng cho người đọc, làm cho bài văn thuyết minh thêm sinh động hấp dẫn.

2. Ghi nhớ: SGK/25

II. Luyện tập sử dụng yếu tố miêu tả trong VB thuyết minh:

***Đề bài:** Con trâu ở làng quê Việt Nam.

I. Tìm hiểu đề và lập dàn bài:

1. Tìm hiểu đề:

- Giới thiệu về con trâu ở làng quê Việt Nam. (trong công việc đồng áng, trong cuộc sống làng quê.)
- Vai trò, vị trí của con trâu trong đời sống của người nông dân, trong nghề nông của người Việt Nam:
 - + Cuộc sống của người làm ruộng.
 - + Con trâu trong việc đồng áng.
 - + Con trâu trong cuộc sống làng quê

2. Dàn bài:

- Mở bài: Giới thiệu về con trâu trên đồng ruộng Việt Nam.
- Thân bài:
 - + Con trâu trong nghề làm ruộng: Là sức kéo để cày bừa, kéo xe, trục lúa, ...
 - + Con trâu trong lễ hội, đình đám (là con vật linh được dùng làm lễ tế thần)...
 - + Con trâu nguồn cung cấp thịt, da, sừng trâu để làm đồ mỹ nghệ.
 - + Con trâu là tài sản lớn của người nông dân Việt Nam (mua trâu là một trong những việc lớn của người nông dân xưa kia - làm nhà, cưới vợ, tậu trâu)
 - + Con trâu và trẻ chăn trâu là đôi bạn gắn bó, thân thiết việc chăn nuôi trâu .
 - + Con trâu trong đời sống tình cảm của người nông dân (trâu là bạn - trò chuyện tâm tình với trâu, trâu đi vào thơ ca vào tranh quê là biểu tượng của làng quê VN.)
- Kết luận.
- + Khẳng định vai trò vị trí của con trâu trong đời sống người dân quê VN.

II. Luyện tập:

1. Xây dựng đoạn mở bài:

- Vừa có nội dung thuyết minh, vừa có yếu tố miêu tả con trâu ở làng quê Việt Nam.

ĐV: Đi khắp mọi miền quê trên đất nước VN đâu đâu ta cũng gặp một hình ảnh hết sức quen thuộc đó là con trâu. Trâu VN đã trở thành biểu tượng thân thuộc của làng quê gắn bó sâu sắc với người nông dân như người bạn trong cuộc sống sinh hoạt, làm ăn.

2. Xây dựng đoạn trong phần thân bài:

- Giới thiệu con trâu trong việc làm ruộng:

(Trâu cày, bừa ruộng, kéo xe, chở lúa).

- Con trâu với tuổi thơ ở nông thôn:

(Hình ảnh đẹp của cuộc sống thanh bình ở làng quê Việt Nam)

+ Cảnh trẻ em chăn trâu.

+ Những con trâu cần cù gặm cỏ.

* **Đoạn văn thân bài:**

Với người nông dân VN con trâu đã trở thành người bạn sớm hôm trên đồng ruộng, trâu cần mẫn cùng người làm việc: trâu giúp người cày, kéo chằm quản đồng cạn đồng sâu, chằm ngai sớm trưa, mưa, nắng...
“Trên đồng cạn dưới đồng sâu - Chông cày vợ cấy con trâu đi bừa”. Không những cày ruộng trâu còn kéo thóc, kéo xe, kéo gỗ... Người nông dân VN yêu quý trâu sâu sắc như với người, họ tâm sự với trâu: “Trâu ơi ta bảo trâu này - Trâu ra ngoài ruộng trâu cày với ta ...”

3. Xây dựng đoạn kết bài:

Con trâu hiền lành, ngoan ngoãn đã trở thành hình ảnh gắn gũi thân thuộc với làng quê VN từ bao đời nay. Ngày nay dù trình độ khoa học có tân tiến, hiện đại con người ít sử dụng sức kéo cày là con trâu nhưng trâu vẫn vô cùng quan trọng trong đời sống của người dân Việt, của làng quê Việt bởi những ưu điểm và sự gắn bó của nó với con người Việt Nam, trong phát triển kinh tế và đời sống tinh thần .

